

Köpings kommun
kopings.kommun@koping.se

2023-02-06

1 (20)

Dnr. SI 2022:6920

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid
Nibbleskolan i Köpings kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Nibbleskolan avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. På varje område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men kan lämna framåtsyftande kommentarer.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Nibbleskolan i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i låg utsträckning skolans utveckling.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver leda och tydliggöra den nya organisationen så att gemensamma arbets- och förhållningssätt tillämpas av alla som arbetar på skolan.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver tillsammans med lärare säkerställa att undervisningens arbetssätt och innehåll stimulerar och utmanar alla elever, oavsett hur långt de har kommit i sin kunskapsutveckling.

Trygghet och studiero

Utbildningen präglas i låg utsträckning av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver skapa en tydlig organisation gällande arbetet med att skapa en trygg skola och säkerställa att samtlig personal har ett gemensamt förhållningssätt i arbetet med att skapa trygghet och studiero.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i låg utsträckning.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver analysera avvikelser i lärarnas bedömning och betygssättning i alla ämnen och årskurser.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **15 december 2023** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post, till skolinspektionen@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr. 2022:6920) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 22), 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionens bedömning

Rektorn leder och styr i låg utsträckning skolans utveckling.

Sammanfattande motivering

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att rektorn till viss del ser till att skolan har en god grund för utveckling av undervisningen genom att följa upp och analysera skolenhetens kunskapsresultat, undervisningens genomförande och förutsättningar. Uppföljningar sker främst via samtal med förstelärare, arbetslagsledare och elevhälsan. Likväl genomförs analyser endast i ledningsgruppen och av rektorn själv. Utifrån analysen genomför rektorn nödvändiga åtgärder men saknar en helhetsbild över hur resurser ska fördelas, för att på bästa sätt möta utvecklingsbehoven på skolan. Skolan saknar ett riktat och strategiskt jämställdhetsarbete för att säkerställa att alla elever oavsett könstillhörighet ges samma förutsättningar. Vidare har skolan en svag pedagogisk ledning och en pågående omorganisation som är otydlig för lärare på skolan.

Motivering

Rektorn följer till viss del upp kunskapsresultat och gör egna analyser

Granskningen visar att rektorn till viss del följer upp och analyserar kunskapsresultat. Rektorn gör egna analyser utifrån den kommungemensamma sammanställningen av kunskapsresultat samt utifrån de uppföljningar som görs av arbetslagsledare och förstelärare i årskurslagen. Utifrån den nya organisationen som rektorn har satt i augusti 2022 finns det bland annat två inplanerade mitterminsavstämningar. Rektorn genomför också sporadiska lektionsbesök i syfte att skapa sig en nulägesbild över undervisningens kvalitet och genomförande utifrån de förutsättningar som lärare ges. Rektor har i sin analys uppmärksammat att resultaten i svenska som andraspråk

sticker ut negativt samt att resultaten i matematik och svenska inte har höjts över tid trots insatser som till exempel språkutvecklande arbetssätt. Av granskningen framgår att rektorn har identifierat att skolan behöver titta på undervisningens uppbyggnad och följa upp att lärare fortsätter arbeta med språkutvecklande arbetssätt. Skolinspektionen har utifrån informationsinhämtningen uppmärksammat att det finns andra skillnader i resultaten. Förutom svenska och matematik finns det skillnader över en treårsperiod i betygen för årskurs 6. Naturorienterade ämnen särskiljer sig med att pojks resultat är lägre än resultaten för flickor, vilket rektorn inte har med i sin analys då de inte tittar på könsskillnader utan efter varje individs behov.

Skolan saknar ett systematiskt uppföljningsarbete gällande värdegrundsarbetet

Granskningen visar att skolan saknar ett aktivt värdegrundsarbete. I syfte att stärka värdegrundsarbetet som en del av undervisningen, har några lärare gått en kurs som bland annat synliggjort olika kulturer och värderingar. Det saknas dock en systematisk uppföljning av huruvida detta har gett avtryck i lärares undervisning. Dessutom framkommer i intervju med flera elever, att upplevelsen av att flickor med nordiskt utseende systematiskt av någon lärare särbehandlas positivt, medan mörkhyade elever får stå tillbaka. Rektorn delar dock inte den bilden.

Vidare framkommer av granskningen att tryggheten har följts upp genom att skolan har identifierat otrygga områden genom kartläggningar i årskurs 3 och 5. Kartläggningarna redovisades sedan för rektorn och övriga representanter i elevhälsan men följdes inte upp med lärare. Däremot uppger rektorn att avstämning sker var sjätte vecka och att trygghetsfrågor tas upp på klassråd och elevråd en gång i månaden. Analys av inrapporterade kränkningar sker en gång per termin.

Åtgärder och resurser är delvis kopplade till elevernas behov

Granskningen visar att beslut om utvecklingsåtgärder är fattade bland annat utifrån rektorns samlade analys. Rektorn har i sin analys identifierat att skolan är i behov av språkutvecklande åtgärder samt insatser för att öka måluppfyllelsen i matematik. I intervju med rektorn framkommer att grunden till resursfördelningen är timplanen och elevernas behov av stöd. Det framkommer även av informationsinhämtningen att resursfördelningen tas upp varje vecka i årskurslagsmöten samt ses över av rektorn var sjätte vecka. Rektorn uppger att en omfördelning av resurser utmynnat i att skolan har en lärstudio för de elever som behöver extra stöd. Enligt lärare fördelas dock inte resurserna efter elevers behov i de äldre årskurserna. Exempelvis framkommer det under lektionsobservationerna att det finns fler vuxna närvarande i de lägre årskurserna och att i årskurs 6, där behovet är större, är lärare oftast ensamma.

Ett strategiskt jämställdhetsarbete saknas på skolan

Granskningen visar att rektorn inte leder ett strategiskt jämställdhetsarbete på skolan. Av informationsinhämtningen framkommer att skolan inte har fokuserat sina analyser på om flickor och pojkar har samma förutsättningar i utbildningen. Rektorn uppger att de istället har försökt ringa in varje elevs behov och utifrån det gjort insatser. Däremot finns det enstaka inslag av ett medvetet jämställdhetsarbete ute i några klassrum, vilket framkommer under lektionsobservationerna. Enstaka lärare använder sig bland annat av namnstickor när de ska välja vilka elever som ska svara på frågor eller göra saker. I de flesta klassrummen sitter flickor och pojkar tillsammans i smågrupper.

Rektor ger en svag ledning i hur lärare ska samverka

Granskningen visar att skolan genomgår en omorganisation där rektorns ledning och organisation är otydlig för både lärarna och delar av elevhälsan. Förutsättningar för att lärare ska samverka med varandra finns, men dessa möten har saknat fastlagt innehåll och syfte och det finns ett pågående arbete med att strukturera upp dessa möten. Med anledning av detta har rektorn svårt att svara på om lärandet i kollegiet ger avtryck i undervisningen. Av intervjuer med lärare och elevhälsan framkommer att det saknas samverkan mellan dessa grupper. Elevhälsan har under det senaste året haft fokus på att sätta ramar och rutiner för sitt arbete på organisationsnivå och har inte prioriterat att vara ute i klasserna i samma utsträckning som det funnits behov av stöd. Av resultat på Skolenkäten från vårterminen 2022 framkommer också att pedagogisk personal skattar stödet från elevhälsan till lärare lågt, samt uppfattningen att elever i behov av stöd inte får det i tillräcklig omfattning. Elevhälsans bild är dock att missnöjet som återspeglas i enkätresultatet främst handlar om att rektorn inte har kommunicerat till lärarna att elevhälsans uppdrag under det senaste året har handlat om att arbeta på organisationsnivå. Specialläraren har bland annat fått i uppdrag av rektorn att revidera skolans elevhälsoplan och sedan presentera den för rektorn och ledningsgruppen. Denna plan är vid Skolinspektionens granskning inte klar.

Rutiner för introduktion av ny personal finns, men fungerar inte fullt ut

Granskningen visar att när det kommer till introduktion av obehöriga och nyexaminerade lärare har rektorn och lärare olika uppfattningar om introduktionen. Rektorn uppger att introduktionen följs upp med varje nyanställd lärare och att det även fördelas en mentor för vidare stöd i arbetet. Emellertid framkommer i intervju med lärare att nyanställda introduceras genom den kommungemensamma plattformen för nyanställda, men att introduktionen inte är tillräcklig och att det har varit stor omsättning på personal. Varje klass har en legitimerad lärare som är ansvarig, men det finns lärare i vissa årskurser som inte är behöriga i det ämne de undervisar i. Enligt nationell statistik har skolan under de senaste tre åren haft mindre

andel lärare med legitimation och behörighet i alla ämnen än lägeskommunen och riket.

Skolans arbets- och förhållningssätt är otydliga och tillämpas inte av alla lärare

Granskningen visar att både arbets- och förhållningssätt är oklara och att lärare inte vet vad som förväntas av dem. Rektorn har delegerat till elevhälsan och till förstelärarna att se till att gemensamma arbets- och förhållningssätt är tydliga och tillämpas av lärarna vilket inte görs i alla klasser. Syftet med att till exempel använda mer bildstöd i undervisningen är oklart för en del lärare och följs inte. Exempelvis uppger elevhälsan och lärarna i intervjuer att deras möten främst går ut på att få in en mötesstruktur, lösa akuta situationer, delge information till varandra och att det inte funnits tid för kollegialt lärande. Tid för att diskutera pedagogisk utveckling prioriteras inte i nuläget. Lärarna uppger att mycket av rektorns idéer delegeras till arbetslagen via förstelärare och att till exempel rutiner och uppdaterade ordningsregler saknas eller är otydligt kommunicerade av rektorn. Även de framtagna utvecklingsåtgärderna och arbetet med dessa har delegerats till förstelärare och inte tydligt kommunicerats av rektorn så att varje medarbetare har vetskap om vad som förväntas.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer

Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver leda och tydliggöra den nya organisationen så att gemensamma arbets- och förhållningssätt tillämpas av alla som arbetar på skolan.

Granskningen visar att rektorns pedagogiska ledning och organisation, framförallt när det kommer till hur skolans arbets- och förhållningssätt ska tillämpas av alla på skolenheten, behöver tydliggöras. Rektorn har delegerat arbetet med att tydliggöra arbets- och förhållningssätt till elevhälsan och förstelärare. Vissa rutiner och arbetssätt saknas och är otydligt kommunicerade till medarbetare.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn ser till att tydliggöra skolans mål och vision och vidta de åtgärder som krävs för att säkerställa att skolans gemensamma arbets- och förhållningssätt tillämpas. I en inledningsfas av ett förändringsarbete behöver rektorn vara mer närvarande och aktiv bland annat inom olika mötesforum med lärare. Rektorn behöver aktivt leda och styra verksamheten i rätt riktning mot skolans mål innan utvecklingsarbetet delegeras vidare till förstelärare eller elevhälsans representanter. När rektorn delegerar uppdraget om att leda utvecklingsarbete till elevhälsans representanter och förstelärare behöver rektorn säkerställa att

kompetensen finns i att leda ett förändringsarbete. Dessutom kan det vara svårt att leda andra kollegor om kompetens inte finns inom ledarskap. Förslagsvis kan en kompetensutveckling i pedagogiskt ledarskap och i att analysera undervisningspraktik ges via olika universitet, där förstelärare även kan få lära sig olika samtalsmetoder för att handleda och coacha lärare. Vidare hänvisar Skolinspektionen till Skolverkets sida [Leda förändring - Skolverket](#) i för det fortsatta arbetet med den nya organisationen.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185)

Lgr 22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionens bedömning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Sammanfattande motivering

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att undervisningen i huvudsak är målfokuserad och varierad men endast delvis strukturerad, och det aktiva lärarstödet är begränsat. Eleverna görs i begränsad utsträckning delaktiga i undervisningen och sitt eget lärande, och det varierar hur lärare anpassar innehåll och arbetsuppgifter till aktuell elevgrupp för att stimulera och utmana alla elever i sitt egna lärande.

Motivering

Undervisningen är målfokuserad och varierad men ett aktivt lärarstöd ges i begränsad omfattning

Granskningen visar att lärarna genomför en varierad undervisning med olika uppgifter, arbetssätt och arbetsformer. I intervjuer med elever och lärare framkommer att eleverna får arbeta på olika sätt, till exempel genom att arbeta enskilt med uppgifter i böcker eller med uppgifter på lärplattan samt arbeta tillsammans i par och i grupp. Lärarna varierar sin undervisning med teoretiska och praktiska moment. Exempelvis använder de ett flertal digitala program och flertalet av eleverna använder sig av inläsningstjänst. Ett annat exempel är att lärarna visar konkret genom gester och kroppsspråk exempel på hur eleverna ska utföra en uppgift, för att bibehålla elevernas

engagemang och för att de ska känna att det är meningsfullt. Vidare framkommer av granskningen att inte alla elever får ett aktivt lärarstöd i undervisningen. Av lektionsobservationer framgår att lärare går igenom lektionens innehåll muntligt och skriftligt i de flesta lektionerna men att det skiljer sig i vilken omfattning lärare ger ett aktivt stöd till eleverna. Det beror dels på hur många elever som är i behov av att lärare ger ett aktivt stöd för att komma igång med sina uppgifter, antal resurser som finns i klassrummet och om vikarierande lärare eller resursperson har fått tillräcklig information om lektionens innehåll eller elevernas extra anpassningar. För de elever som behöver extra förtydligande upprepar lärare det som har sagts under genomgången för hela klassen. Ibland försöker lärare säkerställa genomgången genom att fråga om alla elever har förstått och kan låta någon elev återberätta vad de ska göra. Av lektionsobservationer och intervju med elever framkommer att det finns elever som inte kommer igång med sitt skolarbete. Dessa elever gör annat på lektionerna eller smiter ut från klassrummet när lärare inte ser. Likväl finns det enstaka klasser under observationerna där lärare säkerställer att elever kommer igång.

Av granskningen framkommer att lektionsstrukturen är delvis tydlig för eleverna. Lärare uppger att de arbetar med kooperativt lärande, det vill säga att lärare organiserar samarbete mellan elever i mindre grupper med ett gemensamt mål, och utgår från den strukturen. Alla klasser inleder lektionerna med en startuppgift och i början på första lektionen går läraren igenom hur skoldagen ser ut. Även om lärarna försöker göra på samma sätt varierar det hur tydliga olika lärare är när syfte och mål presenteras. Till exempel anger lärare att målen presenteras i början av ett nytt arbetsområde och några lärare ser under lektionerna till att eleverna kan följa steg för steg vad eleverna har lärt sig i förhållande till målen. Lektionerna avslutas när signalen från ett tidshjälpmiddel hörs och läraren säger att lektionen är slut.

Eleverna är endast delvis delaktiga i planeringen av undervisningen och sitt eget lärande

Granskningen visar att eleverna delvis ges utrymme för reflektion och strategier för sitt lärande. Undervisningen präglas mestadels av frågor där svaret förväntas vara "rätt eller fel". Däremot finns det tillfällen under lektionerna där eleverna ges möjlighet till att reflektera över sitt eget lärande genom att först tänka ut svaren själva eller fråga elever som sitter bredvid. Även här ser det olika ut i de olika årskurserna när det kommer till vilka strategier som ges för att elever ska ta eget ansvar. Eleverna i årskurs 6 förväntas ta ansvar för sitt lärande trots att det saknas ett medvetet sätt att ge dessa elever strategier för sitt lärande. Av intervjuerna med lärarna framkommer att eleverna under utvecklingssamtalen har möjlighet att delta och påverka sitt eget lärande.

Vidare framkommer av granskningen att elever vid enstaka tillfällen får utvärdera själva undervisningens innehåll. Av intervjuerna framgår att lärare ibland frågar vad eleverna tycker om lektionerna och att de främst utvärderar arbetsron. Vid en lektionsobservation användes utvärderingsmetoden "exit-ticket". Intrycket av att utvärdering av undervisningen är sällsynt stärktes dock av att en elevgrupp i intervju uppgett att det inte förekommit tidigare.

Det varierar hur lärare anpassar sin undervisning för att stimulera och utmana samtliga elever till sitt egna lärande

Granskningen visar att lärarna arbetar på olika sätt med att stärka elevernas självförtroende och motivation att lära. Av granskningen framkommer att lärare uppmuntrar, bekräftar och berömmar eleverna på olika sätt men att det finns skillnader i hur frekvent lärare gör detta. Lärarna ger exempel på hur de försöker förmedla sina förväntningar på eleverna genom att pusha elever som har svårigheter med att utföra vissa moment i undervisningen. För de elever som är klara med sina uppgifter och tycker uppgifterna är lätta finns det extra uppgifter på olika nivåer i såväl fysisk som digital form. Vidare uppger lärare att det kooperativa arbetssättet gynnar elevernas självförtroende då de inte alltid är i behov av att fråga en lärare, eftersom eleverna sitter i smågrupper i klassrummen, och lär och hjälper varandra. Graden av motivation och engagemang hos eleverna beror på hur de olika momenten under lektionerna är upplagda. Exempelvis uppger lärare i lågstadiet att lektionerna delas in i kortare pass och att eleverna får arbeta på olika sätt. Lektionspassen för de äldre årskurserna är längre och saknar rörelsepauser eller liknande. Exempelvis har Skolinspektionen under lektionsobservationer uppmärksammat att elever i årskurs 6 tappar sin motivation till att fortsätta med sina uppgifter med anledning av långa lektionspass och bristande förväntningar på eleverna. Att elever har svårigheter att koncentrera sig under långa lektionspass har också negativ påverkan på studieron, vilket framgår av elevintervju. Detta berörs närmare längre fram i beslutet.

Vidare framkommer av granskningen att undervisningens arbetssätt och innehåll är anpassade utifrån en medelnivå och inte utifrån eleverna i den aktuella elevgruppen. Elever som av olika anledningar inte klarar av nivån på klassrumsundervisningen undervisas av en speciallärare i lärstudion. Rektorn beslutar vilka elever som ska gå i lärstudion utifrån utredning om särskilt stöd. En av skolans förbättringsåtgärder handlar om att anpassa undervisningen utifrån gruppnivå och att lärarna använder sig av bildstöd under sina lektioner, detta för att kunna nå fler elever med språklig sårbarhet. Av intervjun med elevhälsan framkommer att de har inlett samtal med lärarna kring vikten av att använda sig av bildstöd. Arbetet med att anpassa undervisningen med bland annat bildstöd möter enligt representanter för elevhälsan

visst motstånd hos lärare som anser att det är speciallärarens sak att ge stöd till elever. Det framkommer även att under de lektioner som har en extra resurs närvarande, har lärare möjlighet att nivåanpassa sin undervisning utifrån elevernas olika behov. Elevhälsan uppger att det inte handlar om hur många resurser som finns i klassen utan att det oftast handlar om att lärare måste tänka omkring sin undervisning och anpassa den utifrån elevgruppen. Under lektionsobservationer uppmärksammas att ett flertal elever i årskurs 6 inte kommer igång med sitt skolarbete och att elever stör undervisningen eller går ut och in från lektionerna. Även om lärarna har förutsättningar för att anpassa när det kommer till hur elever ska placeras i klassrummet och hur man använder hjälpmedel som bänkskärmar, tidshjälpmedel eller hörselkåpor, så skiljer det sig om och hur lärare använder dessa förutsättningar. Ett tydliggörande arbetssätt med bildstöd eller konkreta saker förekommer dock vid enstaka lektionsobservationer. Eftersom undervisningen till innehåll och arbetsuppgifter är anpassad till en medelnivå för alla elever, och inte anpassad utifrån elevgruppen, bedömer Skolinspektionen att ett arbete kring anpassning av innehåll och arbetssätt behöver utvecklas.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver tillsammans med lärare säkerställa att undervisningens arbetssätt och innehåll stimulerar och utmanar alla elever, oavsett hur långt de har kommit i sin kunskapsutveckling.

Granskningen visar att undervisningens kvalitet avseende i vilken grad elevernas undervisning anpassas utifrån elevgruppen varierar i de olika årskurserna. Flera elever utmanas inte efter sina förutsättningar och för att ta ett eget ansvar för sitt lärande. Det framkommer av granskningen att hur lektionernas innehåll och arbetsuppgifter anpassas efter aktuell elevgrupp har en stor betydelse för att bibehålla elevernas intresse och motivation. När kraven blir för låga, höga eller otydliga eller när eleverna inte får det stöd de behöver för att lära och förstå, riskerar de att bli frustrerade och ge upp. Det finns också en större risk för att det skapas oro i klassrummen och att arbetsron minskar.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn säkerställer att alla lärare har kunskap om hur de på bästa sätt kan anpassa sin undervisning utifrån gemensamma arbets- och förhållningssätt som har beslutats i samverkan med elevhälsan. Rektorn behöver utveckla arbetet med att synliggöra utmaningar och framgångsfaktorer på grupp- och individnivå för att utveckla undervisningen. I detta arbete är samverkan

mellan rektorn och lärare inom de olika klasserna viktig för att i högre utsträckning ta reda på vilka utvecklingsåtgärder som behövs för att möta elevernas behov och förutsättningar. Exempelvis kan lärarna ges kompetensutveckling kring tydliggörande pedagogik i syfte att förstå varför visuellt stöd är viktigt. Exempel på visuellt stöd som kan ges är individuella arbetsordningar och arbetsbeskrivningar med text och bild. För att ytterligare motivera eleverna att ta ansvar för sitt lärande kan eleverna bli delaktiga i utformandet av dessa anpassningar. Elevdelaktighet kan medföra att omotiverade elever känner stimulans och därför också engagerar sig mera och stökar mindre. Emellertid behöver elevhälsans samverkan med lärarna stärkas så att de tillsammans kan arbeta för att varje elev ges möjligheter till att stimuleras och utmanas utifrån sina förutsättningar.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen, Lgr 22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionens bedömning

Utbildningen präglas i låg utsträckning av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Sammanfattande motivering

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att skolan saknar en samsyn kring hur de på bästa sätt ska vidta åtgärder för att skapa trygghet och studiero.

Motivering

Skolan saknar ett gemensamt arbete med att skapa studiero och en lugn miljö i klassrummen

Granskningen visar att lärarna förhåller sig olika i arbetet med att skapa studiero och i vilken grad eleverna involveras i det förebyggande arbetet. Lärarna vidtar åtgärder som på kort sikt ger effekt så att eleverna har arbetsro på lektionerna. Under lektionsobservationer sker det dock återkommande att elever i både årskurs 5 och 6 ägnar sig åt annat än skolarbete. Resultat för årskurs 5 från Skolenkäten vårterminen 2022 visar att över 50 procent anser att det är stökigt på lektionerna så att de har svårt att koncentrera sig, vilket i sig inte skiljer sig avsevärt från samtliga deltagande enheter. Även av elevintervjuerna framgår att elever upplever sig bli störda under lektionerna och att klassrumsregler inte följs. Likaså har inte regler systematiskt följts

upp av skolledningen. Däremot följer några enstaka lärare upp med eleverna hur arbetsron på lektionerna har varit genom exempelvis att de lägger en pastabit i en burk för varje lektion med god arbetsro eller utvärderar via frågor på lärplattan.

Skolan saknar ett systematiskt uppföljningsarbete av insatta åtgärder för att skapa trygghet

Granskningen visar att det finns ett påbörjat arbete med att skapa en trygg skola men det saknas en systematik i uppföljningen för att skapa trygghet för alla elever. I den nya organisationen har rektorn skapat ett trygghetsteam där representanter från elevhälsan tillsammans med rektorn leder trygghetsarbetet på skolan. Av intervjuer framkommer att eleverna är delaktiga i det som kallas för trygghetsvandringar där de tillsammans med representanter från elevhälsan går runt på skolan för att kartlägga vilka platser som är otrygga. Trygghetsarbetet har dock en svag koppling till undervisningens genomförande och bygger enbart på trygghetsteamets förebyggande arbete med trivsel- och rastaktiviteter samt trygghetsvandringar som utförs varje termin med utvalda elever. En kartläggning av identifierade riskområden, exempelvis situationer på raster eller i omklädningsrum, redovisas till elevhälsan och trygghetsteamet men inte till lärarna. Vidare framkommer av granskningen att trygghetsfrågor och gemensamma ordningsregler lyfts på klassråd och elevråd. Utifrån kartläggningen har trygghetsteamet sett till att det, med fokus på att förebygga kränkningar och oro, finns flera vuxna ute på raster och att det alltid finns en vuxen med i omklädningsrummen. Av intervjuerna med lärare framkommer dock att de inte har information om syftet med trygghetsteamet och vad som förväntas av lärarna att göra gällande trygghetsfrågor. Eleverna i sin tur uppger att det händer saker på skolgården när lärare inte finns i närheten. Vidare framgår av granskningen att de förebyggande åtgärderna för att skapa trygghet på skolan, har enligt rektorn gjort att antalet anmälningar om kränkande behandling minskat. Emellertid framkommer i intervju med de yngre eleverna att anmälningar om kränkning inte görs i samma utsträckning på grund av att det förekommer hot från äldre elever om elever avslöjar om det som händer för en vuxen. Det framkommer även att skolan har många elever med flera kulturella bakgrunder som emellanåt kommer i konflikt med varandra. Rutinen kring hur lärare rapporterar in kränkningar är inte tydlig för många lärare. Elevhälsan får ofta visa och hjälpa lärarna hur de ska göra. Likväl uppger lärare att det är oklart om tidigare information om konsekvenstrappan fortfarande gäller. Under Skolinspektionens granskning framkommer även att det inte finns en aktuell plan mot kränkande behandling och att rektorn under vårterminen kommer att se till att planen skrivs.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer

Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver skapa en tydlig organisation gällande arbetet med att skapa en trygg skola och säkerställa att samtlig personal har ett gemensamt förhållningssätt i arbetet med att skapa trygghet och studiero.

Granskningen visar att skolan saknar en analys över hur otrygghet påverkar elevernas lärande och att lärarna inte har en samsyn i hur de ska upprätthålla och vid behov återställa studieron. Dessutom finns ingen aktiv plan mot kränkande behandling där samtlig personal på skolan har ett gemensamt förhållningssätt i arbetet med att skapa trygghet för alla elever under skoldagen.

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att systematiskt följa upp och säkerställa att samtlig personal har en samsyn hur skolan ska arbeta för att skapa trygghet och studiero på skolan för samtliga elever. Rektorn kan genom strukturerade lektionsbesök kartlägga vilka metoder som används i de olika årskurserna och ämnena och vad som påverkar trygghet och studiero. Vidare behöver rektorn återkoppla sina iakttagelser till berörda lärare och övrig personal, och vidta åtgärder så att personalen utvecklar ett gemensamt förhållningssätt som ger avtryck i undervisningen. Rektorn behöver även säkerställa att såväl elever som samtlig personal agerar i enlighet med de gemensamt framtagna ordningsregler och metoder som har beslutats på skolan. Dessutom bör rektorn systematiskt följa upp att dessa regler och metoder är ändamålsenliga i arbetet med att skapa trygghet och studiero. Framgångsrika skolor engagerar sina elever i dessa frågor och ser till att de involveras i arbetet. Förslagsvis kan ett faddersystem där äldre elever är faddrar till de yngre eleverna skapa trygghet på rasterna och öka samhörigheten så att eleverna inte känner sig otrygga i mötet med de äldre eleverna. För stöd i arbetet med att skapa en trygg skola för alla elever hänvisar Skolinspektionen till Skolverkets publikation [Främja trygghet och studiero - Skolverket](#)

Bedömning och betyg

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr 22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionens bedömning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i låg utsträckning.

Sammanfattande motivering

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att rektorn endast i begränsad omfattning analyserar skillnader i omdömen och betygssättning. Dessutom saknas det i praktiken förutsättningar för att lärare kontinuerligt ska kunna samverka med varandra för att kvalitetssäkra sin bedömning och betygsättning.

Motivering

Rektorn analyserar i begränsad omfattning omdömen och betyg

Granskningen visar att det finns ett begränsat analysarbete där rektorn analyserar skillnader mellan omdömen och betyg, mellan olika klasser och årskurser samt ämne och nationella prov. I sin analys har rektorn tagit fram utvecklingsåtgärder som bland annat handlar om hur lärare ska möta elever med språklig sårbarhet. Rektorn leder inga diskussioner med lärare kring avvikelser utan har delegerat detta till förstelärare. Lärare uppger att ett arbete kring bedömning har påbörjats och i informationsinhämtningen uppger rektorn att bedömning är ett av skolans utvecklingsområden. Rektorn uppger att lärarna behöver byta fokus i sina bedömningar från vad eleverna kan göra till hur lärarna kan förändra sin undervisning för att öka elevernas lärande, utifrån lärdomar i bedömningsarbetet. Det kollegiala lärandet under ledning av försteläraren ska se till att lärare lär av varandra kring olika arbetssätt för att kunna möta eleverna efter deras förutsättningar.

Lärarna har begränsade förutsättningar att systematiskt följa upp och kvalitetssäkra omdömen och betyg

Granskningen visar att rektorn ger i begränsad omfattning förutsättningar för att lärare regelbundet ska kunna samverka med varandra när de gör sina bedömningar. Av granskningen framkommer att det finns inplanerade möten varje termin för att kvalitetssäkra både omdömen och betyg men att dessa möten inte har kommit igång. Rektor har omorganiserat enhetens mötesstrukturer och många lärare uppger i

intervjuerna att det inte har funnits förutsättningar att diskutera tillsammans kring bedömning. Lärare bedömer själva sina prov och vid behov rådfrågar de varandra både inom samma årskurs och med lärare i andra årskurser. Sambedömning sker i regel enbart vid muntliga nationella prov i svenska. Även här har förstelärare fått i uppdrag av rektorn att utveckla mötena med arbetslagen gällande sambedömning. Vidare framgår att det finns kommunövergripande ämnesgrupper där syftet med mötena är likvärdig bedömning och att tre träffar är inplanerade för detta läsår. Lärare har också möjlighet att ta del av elevhälsans kompetens när det kommer till bedömning. Exempelvis uppger elevhälsan att de är med när lärare behöver göra en bedömning om en elev utifrån undantagsbestämmelsen ska få ett visst betyg eller inte. Rektorn understryker under intervjun att skolan är i ett förändringsarbete och att det är för tidigt än att se vilka effekter insatserna har gett gällande bedömning och betyg.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver analysera avvikelser i lärarnas bedömning och betygssättning i alla ämnen och årskurser.

Granskningen visar att rektorn inte har ett aktivt arbete med att analysera skillnaderna mellan olika lärares bedömningar och betyg i syfte att säkerställa en likvärdig och rättssäker bedömning och betygssättning. Skolan saknar ett systematiskt arbete, vilket är särskilt allvarligt med tanke på de konsekvenser oriktiga omdömen eller betyg kan medföra för elevers framtida studier. Alla elever har rätt att bli bedömda på samma grunder oavsett vilken skola de gått i eller vilken lärare som gjort bedömningarna.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn fördjupar sina analyser genom att titta på vilka eventuella avvikelser som finns i lärares bedömning och betygssättning, exempelvis mellan betyg och nationella prov, mellan lärares betygssättning i olika klasser och betygssättning mellan flickor och pojkar. Det är viktigt att titta på hur samtliga betyg ser ut över tid och om det glider iväg mot någon riktning. Vid avvikelser behöver rektorn undersöka vad det beror på och om det är motiverat eller inte. Frågor som rektorn exempelvis kan ställa sig är; finns det förklaringar som kopplas till lärares kompetens? Skolans struktur och organisation? Vad säger eleverna om bedömning och betygssättning? För att rektorn ska ha rätt förutsättningar till att fördjupa sina analyser behöver rektorn diskutera bedömning med lärare. Rektorn har även ett ansvar i sin analys att fastställa om lärare tolkar styrdokumentet lika eller om de har bedömt och vägt in elevprestationer på olika sätt. Vidare behöver rektorn även

säkerställa att lärares förmåga till bedömning och betygssättning stärks så att alla elever oavsett könstillhörighet bedöms likvärdigt.

På Skolinspektionens vägnar

Eva Lindgren
Beslutsfattare

Sevi Karoussi
Föredragande

I handläggningen av ärendet har även utredarna Tina Bröms och Lena Westerman Annerborn medverkat.

Bilaga 1: Underlag

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Nio lektionsobservationer
- Tre gruppintervjuer med elever
- Två gruppintervjuer med lärare
- En gruppintervju med skolans elevhälsa
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal kriterier. Dessa kriterier beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektorn arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet vid bedömning och betygssättning? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Nibbleskolan är en grundskola med årskurserna 2 till 6. Huvudman för skolan är Köpings kommun. Skolan hade vid tidpunkten för Skolinspektionens besök 344 elever.

Skolinspektionen besökte skolenheten den 15 och den 16 november 2022. Digital intervju med rektorn genomfördes den 17 november 2022. Besöket och intervjuerna genomfördes av Sevi Karoussi och Tina Bröms.